

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 09834

MIDBER UN MARANTSN

Broche Coodley

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

"DESERT AND ORANGES"

By BROCHE COODLEY

LOS ANGELES, CALIFORNIA

Copyright 1946

אַרויסגעגעבן פון אַ גרופע פריינט
געדרוקט אין דער עקאָנאָמי דרוקעריי.

לאָס אַנגעלעס, 1946

בֹּרֵךְ קוֹדֵלִי

מִדְבַּר אֵיּוֹ מֵאֲרָאֵנֶצֶן

איך דאנק דיר גאט

איך דאנק דיר גאט
פאר דעם זכות,
וואס דו האסט אין מיין וועזן חלומות איינגעקריצט
שטראליקע געטרייע,
וואס מיין ווילן האסטו געשטארקט מיט פליכט —
זיי צו באהיטן און באשיצן,
וואס דו האסט אין מיין זינען
אזא עקשנות פארשפינט,
אז ווי שטארק די וואר זאל זיין אויסן
דעם הלום צו פארשטויסן —
בלייבט ער נאך מער ווי ער איז.

פאר מיין דינעם געהער,
וואס פארנעמט דעם ווידערשפרוך פון אייגענע באגערן,
וואס פארגייט אין פרייד
צו דער שפראך פון צארטן פלייט.

איך דאנק דיר גאט
פאר דער שפע פון צער וואס איך פארמאג צו זעט,
פאר דעם ווארט, וואס איך קען ארויסשעפטשען צו דיר אין
געבעט,

פאר דער טרייסט וואס אין מיין לידן גליט,
פאר די ווייטקייטן וואס ווערן נאענט אין מיינע טריט,
פאר דער דערהויבונג וואס איך דערשפיר אין געוועב פון מיין
שגעון

אין פרידלעכע שעהן,
פאר דער לויטערקייט צו שפירן דיין גענאד —
פאר אלץ דאנק איך דיר גאט.

מדבר

מדבר

דארט —

אין דער מדבר,
וואו די פעלזן האבן געזונגען
מיט שארלאך רוימע שפיצן,
וואו ס'האט געפלאמערט א מילדער ווינט
אויף הייסן שטיין,
וואו זון פארגאנג
האט זיך פאנאנדערגעבליט
אין א ליד פון קאלירן,
אויפגעבונדן בטחון
און פארכונדן די נאענטקייט מיט דער ווייט —
האט זיך דערשפירט א זיכערקייט,
אז עמיץ באוואכט . . .

די טרוקנקייט פון באָדן
איז געווען אויסגעמישט מיט צוואַג,
דער בלויער פעלז מיט זילבערנעם פליגל פון שניי
איז געוואָרן וואונדער
און באַזונדערס
האט אַרויסגעשיינט די שיינקייט
וואָס דער פעלז פאַרמאַגט,
ווען ער איז אין זון פאַרטרונקען,
די זאַמדיקע וואַלן
האַבן זייער פאַרשווינגנקייט אַרויסגעזונגען,
איבער אַלץ אַרום
האַט אַ ליכטיקייט זיך געשפינט
און מײַן טרער מײַן נע-ונד באַזינט.

דער שמעכיקער דארן,
וואָס האָט זיך פון אלע פלאַנצן דערווייטערט —
דאָרט אין מדבר געלייטער —
האָט אין מיר מיין שמאם דערקענט,
האָט מיט קראַפט פון לייד,
מיט מיטגעפיל געברענט —
צו דער ביטערקייט פון אַ מענטשלאַכער טרער,
צו דעם וואַגל פון איינזאַמן,
צו דעם וואָס איז גע-וּנַד.
אונטער שמעכיקע גרינע הענט
האָט די רויטע בליהונג אין אַ צייכן זיך געשמרעקט —
אז דאָרן האָט די שייכות דערקענט
צווישן זיך, מיין שמאם, און גאט.

מדבר חלומט

אונטער שארלעך-רויטן פארנאכט
גייט אויס אַ מידער טאָג,
הייסע ווינטן פארקעמען זאמדיקע כוואליעס
מיט קאמען פארבענקטע און שמילע,
דערנער פאררייסן די קעפ צום הימל
מיט שמעכיקע תפילות.

בראָנז גליט
אויף פורפורנע שפיצן פון פעלז
און נעמט בא זיי די בענקשאפט צו
פאר זיין פארנאכטיק ליד.
בלויע שאַמנס שניידן איין אין נאַקעטן שמיין
סודות פון נאַכט.

מדבר ליגט פאַרוונקען אין אַ שווערן שלאָף
און חלומט מיראַזש געשטאַלטן:
גרינע פעלדער, ווייסע שאַף,
גלעקלעך אויף די העלדזער,
בלויע וואסערן מיט קרוזשעווע שוים
אויף ברוסט פון ים,
בין-השמשותדיקע וועלדער מיט פרישע וואסער-קוואַלן,
טרויעריקע מעלאָדיען
ווי דער מענטש פון בראשית האָט געזונגען,
ווען ער האָט איבער אירע שווערע וועגן
טרוימענדיק געוואנדערט.

מדבר חלומט און בענקט
נאָך דעם פאַרגאַנגענעם נאַמאַד,
נאָך אַליץ וואָס ליגט פאַרוויגט אין די ווייטן.
שמערן און רו
זינגען אַ זילבערן ליד
פון טויזנט מדבר נעכט אין איין שעה.

פארוואַס לאַקסטו מיר אזוי מדבר

פארוואַס לאַקסטו מיר אזוי, מדבר,
מיון ליד
איז פאַרכישופט מיט דיינע פעלזן פון גראניט,
די טיף פון דיין שמיל געוויין כישופט מיין געמיט.

אין מיר שטרעמט די זעלבע בענקשאפט,
וואָס אין דיינע זאמדן, וואָס אין דיינע שטיינער,
מיין עלנט איז גרויס,
נאָר דיינער איז גרעסער —
איך קען זיך מיט דיר ניט פאַרמעסן,
איז וואָס אזוינס אין דיין וועלט
פאַרפלעכט אונדזער ביידנס עלנט?

דו ביזט ווייט, ווייט,
איך בין דאָ אין מיינע דלד-אמות,
נאָר איך זע דיך דורך מיין בענקשאפט,
איך זע דיין טרויעריקע ערד
אַנגעטאָן אין הימלדיקע פאַרבן,
איך הער דאָס טראַכטן פון דיינע אַנגעגלימע פאַנאַראַמעס,
דיין יעדער שטיינדל רעדט צו מיין געהער,
ווען איך דערמאָן זיך ווי פאַרטיפט
דו שטיימט אזוי אין עפעס אַ גריזאַמע.

איך הער די ווינטיקע רוצחים
ווי זיי רייסן דיינע גלידער,
דיין דארשט דערציילט
ווי גאט האט דיך פארטיילט.
אט גיט א פליין פאר מיר
דיין טריב געמיט,
דו ליגסט פארטראכט,
פארטאיעט אין א טענה צו דיין דאליע.
אזא נעם איך דיר אין מיין דמיון מיט,
איך ווער מיט דיר אלץ מער פארקניפט,
ווען איך זע ווי דו בלאנקעסט
אויף דערנערדיקע וועגן,
דיין פארלארנקייט
ווערט מיר אלץ נעענטער און נעענטער
ווען איך בענק נאך דיר
ווי דו נאך רעגן.

זונפארגאנג אין מדבר

אנטקעגן דער נאכט,
אין געהיימען געמיט
שטייט סאך-האסינטא בארג.
אין שמרענגן גרויען גראניט
לעבן אים זיין הבר סאך-גארגאניא,
קוקן זיי ביידע אין מדבר אראפ.

טערעסן שיכט אויף שיכט —
גיסן זיך די בערג צוזאמען אין איין געזיכט.
זיי שווייגן אויס לעגענדעס פון דעם אלטן אמאל
פון וואָר פון גרויער,
פון פארביקע פאנטאָמען,
פון וואַסער שמראָמען
און פון אייביקן דויער.

א גאלעריי פון אַפּגרונטן,
צייכנס פון פאַרהיילטע וואונדן,
און לעבן זיי
א קאטעדראַל מיט פעלזן
אין קאַלפּאק פון שניי.

פאַרביקע פליגלען פלאמען פאַרפירעריש
אַרום די פעלזן שפיצן,
ברענגען א צונטערדיקן פאַרנאַכט
אין א וואַלקן איינגעשפינט,
און מיט שפראַך
פון אלע קאַלירן באזינט.

רצו פלעכט זיך איין אין א דינעם שנור פיאָלעט,
און באלד
ווערט א פאָרהאנג פון טונקל גאלד
ארום ווילדע קאנטורן פון פעלו סילוועט.

טאָג שיידט זיך אָפּ מיט גאלדענע טריט,
געל און גרוי —
פלוצלונג —
ווייס געמישט מיט שאַטנס פון טונקל בלוי —
פארשפרייט זיך די נאַכט.

ווי קלאנגען טיפע פון א פידל
איז זיס געווען די שפיל פון פארבן.
איך האָב געשפירט,
אז א גלויבן האָט זיך אין מיר אויפגעוועקט,
און גאָט האָט זיך אין די פארבן אַנטפלעקט.

דער בוים אין גאָט-דינסט

דאָ,
אויף נאָקעטער ערד,
וואו מאַהאווי מדבר איז פאַרשוואוירן
טויזנטער יאָרן צו ליגן אויף אַ שטרענגען ביזן רוקן,
וואו זאמדן ליגן אין פיכער זאט,
וואו דער דאָרן הונגערט
אונטער הימלען הייס און טרוקן —
האַבן די מדבר געטער ווי אויף שפּאַט
א בוים פאַרזעצט,
אַ בוים אין גאָט-דינסט שטייט אין שווערע ליידן.
די סוקעוואטע ביזע צווייגן
שטרעקן זיך מיט שטומען געכעט
נאָך רעגן.
רעגן קומט ניט,
נאָר הייסע איינגעקשנטע זון
פלאַמט אויף די צווייגן.
טיפער ווערט דער בוים פאַרוויקעלט אין זיין זאַרג
און טרוקענער ווערן די שטאַמען.
אַ בוים אין גאָט-דינסט שטייט אין שווערע ליידן
און וויינט נאָך רעגן.

ריז פון מדבר

ריז פון מדבר סאווארא!
ווען דו זאלסט וויסן אז דו ביזט באשוואירן
פון אלע אויסמערלישע פלאנצן ארום דיר
צו זיין דער גרעסטער גראמעסק
אויף א גראמעסקער ערד,
אז דו ביזט דער מאנארך
אין דעם קעניגרייך פון קאקמוסן —
וואלסטו דיינע גלידער מיט מער ווייכקייט אַנגעבונדן
און אַנגעגאַסן זיי מיט טרייסט.

און ניט נאָר וואלסטו געשמאַנען ווי א שומר
און באוואכט די דערשלאַגענע ברידער דיינע,
וואָס שטייען מיט בלינדער מורא
פאַרזונקען אין זייער קריוודע
צו זיין אַ כאַליאַסטרע אַזאַ פאַרטריבן אין דער וויסט,
נאָר דו וואלסט געווען אַ כּשוף שליסל
צו דעם פאַנטאַסטישן לאַנד — מדבר,
און דיין געשמאַלט,
וואָס קוקט אויס ווי אַ לייכטער באַ דעם פעלזן-שוועל
וואלסט אויסגעליכטיקט באַ דעם וואַגלער
די שפּאַנונג און דאַס גאַרן נאָך אַ באַזונדערער וועלט.

וואסער-דארן

פריינט פון וואַגלער, וואסער-דארן!
ביים פוס פון שטיינערנעם פעלז
שטייסט אזוי צענויפגעדרייט ווי א ספיראל,
דיין צורה איז ווי א נעגערשער קאפ,
פארשלייערט אין שמעכערס, טרויעריק און עלנט,
און כאַטש דו ביזט גאַרניט אזוי שלאַנק —
דאָך ביזטו דער יחסן צווישן אלע דייע ברידער
ווייל אין דיין געשטאלט וואָס קוקט אויס ווי אַ פּאַס
איז איינגעוועכט דער זעלטענער מדבר געטראַנק —
קיל וואַסער.

יעדער וואָס קרייצט די מדבר
שענקט צו דיר אַ בענטשונג שפרוך,
ווייל ער געדענקט,
אַז ניט נאָר דערפרישט דיין וואַסער קיל
די גליענדיקע טרוקעניש פון גומען,
נאָר אפּטמאַל ביזטו אים מציל פון טויט —
איינשמילנדיק זיין דאַרשט.

„לאַמיר קרייצן די מדבר“ זאָגט דער וואַגלער
און טרוימט דערווייל פון דיר,
ווען ער דערמאַנט זיך אין דער לאַסט פון וואַסער לאַגלען
און ער הערט אין זיין געדאַנק
ווי אזוי דו וועסט פריינדלעך באַגריסן
מיט קילן געטראַנק.

פאלמען אין קאטשעלאַ מאַל

אויף טרוקענע וועגן פון מאַהאווי מדבר
ליגן זאמדן אין מרה-שחורה'דיקן גרוי.
גייט א וואַגלער ווייט — ווייט
נעמט ער בא דעם זאמד מידקייט פאַר זיין טראַט,
נאָך מער מידקייט פאַר זיין געדאַנק,
האַפּנונגלאַזיקייט פון דאַרשט
און אונגענדלעכקייט פון צייט.
קומט דער וואַגלער צו קאטשעלאַ מאַל —

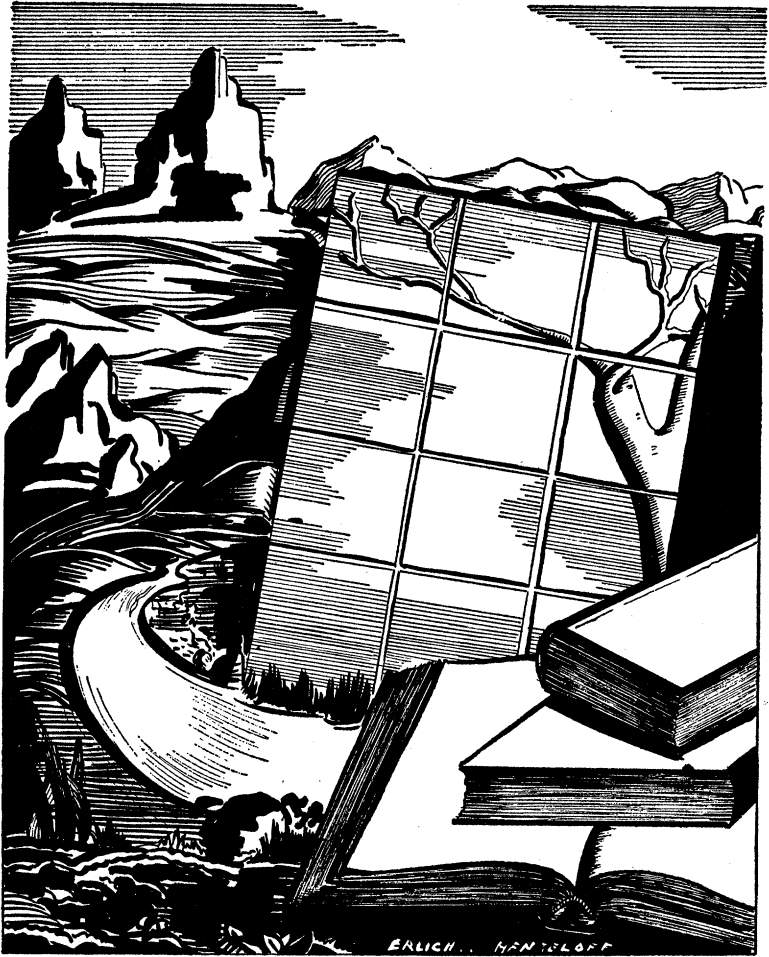
שטייען דאַרט ווערבעס מיט וויינענדיקע צווייגן,
אינאָלירטער קרעאזאָט מיט גיפטיקן שווייגן
און זיבן פאלמען קומען אים אנטקעגן —
שטרעקן זיי אַרונטער גרויע מידע פעכערס
פאַר נעסט פון שפּערל
און מונטערקייט צום וואַגלער.
אויף יעדער פאלמע קאַפּ
א געשריי פון ווינטן,
וויל פּאַנאָדערבינדן
דעם שלייער פון די אַוונט כּמאַרעס שווער
אין פאלמען איינגעשפינט.
לויפן ווינטן אין גאַלאַפּ
ווי וועט-לויף פּערד
פּלאַטערן פאלמען אַרויף אַראָפּ, אַרויף אַראָפּ.

קאקטוס

מיט געדויער פארדרום
יאמערן דיינע פארדרייטע נייגעריקע פינגער,
הערצאגליפן קעגן הימל:
„פארוואס, פארוואס“.

ניט דו דערפרייסט,
ווי דער רייץ פון רויטן סאמעט אין דער בלוס,
ניט דו זעטיקסט אן אזוי ווי דער עפל,
קיינעם גייט ניט אן דיין זאמען,
דו טראגסט ניט קיין בשורה
ניט אין דיין געשמאלט, ניט אין דיין נאמען,
נאָר דו שטייסט אזוי פארדרייט, פארכמורעט,
שמעקעדיק און שמוס,
ווי גלייך דו וואַלסט געווען דאָס סימבאָלישע געוויין
פון דער פארויגלמער רעמעניש מדבר,
וואָס קיינער קען ניט דערגיין.

אפשר דער דיכטער,
וואָס קען צונויפבינדן דיין פארשאַלטנקייט
מיט זיין געמיט,
וועט דיין צורה באהאלטן אין זיינס אַ ליד.

אימפרעסיעס

גייט אפ א שיף פון ברעג

אפשייד און טרערן און מענטשן וויי
אין געזעגענונג מיטן ברעג,
מיט צוזאג האט איינער דעם צווייטן באשווערט
מיט שארפן אויסגעשריי.
אן אומעט האט זיך פארפלאַנטערט אין אַרעם פון שיף
און זיך פארזאמט,
א מחנה כוואליעס לויפן אן מיט שמורם
און מאַלן אויס אונארן אויפן זאמד.
דער ווינט איז פרעמד און שיכור מיט זאלין,
ער קריגט זיך און קריגט זיך מיט ברויז פון ים;
צו יסורימדיקע ווייטן האט זיך א שיף אוועקגעוויגט —
לאַנגזאַם, לאַנגזאַם.
טרוימענדיקע ווייטן,
מעסט מיט נצחון דער אלכאטראַס,
מיט שאַרפן קלאַנג שרייט סירענע אויס בטחון
פארן האַרץ פון מאַטראַס.
כוואליעס זינגען דאָס ליד פון תהום
און יאַגן פחד אָן פון גרויע ווייטן.
בא יעדן אין האַרץ איז א געפיל פון געפאר —
די סודות פון די טיפע וואַסערן זאָלן ניט פאַראַטן.

רייד פון א חבר

עס בליט א זון-פארגאנג אין פייערדיקן זויס פון האַריזאנט —
ס'איז זומער איצט,
נאָר אונטער מיין פענסטער בליט ניט קיין בוים;
עס וויגט זיך אין דרויסן דאָס וועש אויף אַ שמריק,
און אין מיין דמיון — מיט צוואצניק זומערן צוריק —
בליט דער בעז.

מיין לידיקער טיש הלומט כרויט מיט קעז,
און אין מיר ווערט א געדאנק איינגעקריצט:
אַז האַבן גאַנצע שייך איז אויך אַ גליק!
נאָר אַ לאַטע אויף אַ לאַטע איז נאָך אַלץ ניט אזוי שווער
ווי די לידיקייט פון מיינע האַרעפאשנע הענט,
און ווי אַ ניט-אויסגעוויינטע טרער
וואָס שטיקט אין איינזאַמע ווענט.

און אַז איך וויקל שוין איין אין פערזן די וואונד,
דעם עלנט פון מיינע דלד-אמות —
וויינען נאָך שמארקער אין מיר די יאָרן פון מיין תמוז;
ביינעקען נאָך לוסטיק געלעכטער פון אַ קינד.
און וואָס מער איך ווער פון ליד צו ליד געטריבן,
ענגער ווער איך איינגעשפאנט אין עפעס אזוינס וואָס קען ניט
זיין באשריבן.

אין קאבארײ

ס'שמורמט דער דזשאז
צום מאקט פון פרעכע טריט
רוישט און בארוישט ניט,
ס'וויינט דער פידל אויס א דינעם, דינעם ניגון
וואָס גנבט זיך אין האַרץ אַרײן,
די פלייט פאַרניסט זיך אין א טיפן עלנט,
קלאַגט און קלאַגט אויף פאַרלוירענע לעבנס
און אויף אַפגעטרוימטע יאָרן.
די פויק דונערט, דונערט
און האַט גאַרניט וואָס צו זאָגן.

ס'שרײען די עלעקטרישע רעקלאַמעס
און רופן מיט בורלעסק
דעם מאַן דעם עלנטן פון זײנע דלד-אַמות.
טאַנצנדיקע סינאָריטאַס
פאַרפלייצן מיט ברענענדיקער לוסט
און רײצן מיט האַלב-נאַקעט לײב.

נאַנצע קוואַרטאַלן
פון אײנזאַמע הונגעריקע מענער
זיצן באַ די קרומע טישלעך
מיט אַראַפגעלאָזטע פנימער,
שלינגען געשמינטקע פרעכע בליקן, פרעכע טריט
און גיסן בראַנפן אויף אַן אַנגעגליט געמיט
צו דערטרינקען דעם עראַטישן יאָך פון לײב.

די שיכרות זיגט ניט די וואָר,
אויף טישן שפילט דער וויין אין גלעזער קלאַר,
אין וויין זעט יעדער א געדריי
פון פאַרדרוסיקן געמיט און פאַרשאַרפטן וויי
און אַפגעארטע שיכרות דאַ אין קאבארײ.

נאם האפן

פנימער פון טונקעלן בראַנו געגאַסן,
שוואַרצע וואַל באַצירט די קעפּ — געבויגן,
א שווער געמיט אין פראַצע איינגעשלאַסן,
צאַרן ברענט און ברענט אין שווערע אויגן.

אַ כאַפּטע נעגערס בויגן מידע רוקנס
צו לאַדן שווערע זעק מיט ווייץ.
צום גאַט פון ברויט זיי בוקן זיך און בוקן
צום טאַקט פון הייליק ליד: יעזום אויפן קרייץ.

„ווער וועט אויסלייזן אונדז נעגערס פונם האַס אין אונדזער
לאַנד?“

ברענט אין שוואַרצן האַרץ אַ פייערדיקע בראַנד.
בייזער ווינט פאַרטראַגט אין נאַסן מאַרגן
א נעגערש ליד פון אַרבעט און פון זאַרגן.

לעבנס אויף א האַר

אויף א בריק
פון ברעמער און שמריק
קלעמערן יונגען אהין און צוריק.
מיט ערלעכער מי און שמרענגן כוח
בויען זיי א מויער אין שווינדלענדיקער הויך.
שטאַלצע קעפּ אויף ברוינע בריימע פלייצעס,
דעמבענער כוח אין שווינגענדיקע הענט,
געפאַר און גלייכגעוויכט אויף הויכע, דינע לייטערס
אין געפאַר פון טויט —
שמילן מענטשן באדערפעניש נאָך ברויט.
וואַקסן ווענט ברייטער און ברייטער.
לידער אויף די ליפן צום מאַקט פון האַמער —
גלעמן הענט מיט פלאַסמער אויס
הויכע ציגלנע ווענט,
אויף פאַרקנייטשמע שמערנס פראַציעדיקער שווייס,
מיט די שעהן שווינדט דער כוח,
בייגן זיך קערפערס אין שווינדלענדיקער הויך.
ערלעכע פראַציע פון פאַרהאַרעוועטע הענט
פאַרברידערן אויף לאַנגע יאָר
אייזן, ציגל און צעמענט.
פלעכטן זיך ציגל מיט אייזן און שטאַל —
וואַקסן ווענט פון א שפיטאַל.
דאָ וועלן אינוואַלידן רוען זייערע אויסגעצייילטע שעהן.
אין א מויער אויף לאַנגע יאָר
וועלן צאָנקען לעבנס אויף א האַר.

בלינד

עם שמרעקט דער איינזאמער זיין שמאלצן טרויער
צו א מענטשלעך אויער
אין א שעה אן עלנמע, א גרויע,
אזוי ווי פֿאַרכטיק און בלינד ס'שמרעקט זיין האַלדז דער באַראַן
צום מעסער —
און ס'איז דער צוטרוי אָפּט א זומפיקער טומאן . . .
און זיין טרויער ווערט נאָך גרעסער
ווי פֿריער, ווען ער האָט פֿאַרהוילן געגליט אונטער שלעסער . . .

אין שלאָף

דו הערסט ניש מיין רוף זאהאווא
וואָס זעסטו אין דיין שלאָף?

אויף ווייסן קישן
שוואַרצע קרויזן
כוואַליען זיך מיט שמילן ברויזן.
צארטער נאָך ווי מידער שלאָף אויף מידע אויגן
איז דיין רו
אין חלום שעה.
איז עס אַ שמורס,
וואָס דינע פאַרפלאַכטענע בראַנזענע אַרעמס
פאַרצוימען אין חלום?

זאהאווא,
וואָס פלאַמערט אַ האַלבער שמייכל
אזוי דין אויף דיין ליפּ,
האַלב חלום, האַלב וואָר —
צי זעסטו דעם ליכטיקסטן פינטל
צוריק באַ די קינדערשע יאָרן?
וואָס זענען די שנורן אזוי אויף דיין שמערן פאַרכפּלט,
האַט אַפּשר אַ צווייפל אַ שווערער
ווי אַ וואַלקן פאַרבייגעשוועבט?
פון וואָס איז דיין חלום געוועבט,
זאהאווא?

איינזאמקייט צוזאמען

שטיקלעך טארט אויף א טעלער
מיט צימערנינג באשפרינקלט,
גאלדיקער מיי אין דינע גלעזער פינקלט,
באם טיש חברים דריי
צעשניידן מיט זייערע רייד די שטילקייט אין די ווינקלען.
אן אונרואיקע פרויען האנט
מישט א באנד מיט לידער,
זי ווערט וואס אמאל מער און מער געשפאנט,
בלענדעניש הערט אויף און שפילט ווידער.
אין קאמין לעשן זיך די לעצטע פלאמען,
קלינגען רייד וועגן פערזן מיט גראמען —
— טרינקען דריי חברים איינזאמקייט צוזאמען.

צו ה. לייזויקן

(מיט ליבשאפט צו זיין 50-יאָריקן יום טוב)

דער קאָפּ ווי באַ יונגען פאַרהלומטן הירש
אין זוניקע שמראַלן פאַרפלאַנטערט,
אין שוואַנג פון כרויזיקן געמיט,
אויף צעשראַקענע שלאַכן פאַריסן;
פון די ווייסע האַר לויפט אַן אימפעט אַרונטער
צו פאַרפלאַנטערטע טריט —
אַן אימפעט פון וואַר פון געוויסן.

אין פנים די שרעק פון זיין פאַלק-קאמאסטראַפע
צעהעלט אינם פלאַם פון בטחון;
פאַר מענטשלעכער חשיבות —
שפילט אויף שמאַלצער ליפּ
בלומיקער געוועט מיט נצחון.

אין אויגן די חתימה פון גאַט
אַ צעגליטע אין שמורם פון וואונדן
טרוים עקזאלטירטער און האַרטע וואַר
אין בליקן פאַרטיפטע געצונדן.

אין שנורן געקנייטשמע פיבערן לידער
אויף הויך פון בלאַסן שטערן —
געמיט פון פאַעט און אחריות פאַר מענטש
פאַרפלאַכטן אין גורל אין שווערן.

אויף די אקסלען א רהבתדיקע לאסט
טראגט ער צו א פארשלאסן טויער,
ער ווערט ניט מיד, ער ווערט ניט מיד
אויף א ווייטער, ווייטער שטרעקע א גרויער.

אין מאַנונג פאר יושר פון מענטשן פאר מענטש,
אין קאמף פאר א וועלט א באפרייטער —
דאס וואָרט זיינס ברענט און ווערט ניט פארברענט
„ער הויבט זיך אויף ווידער און שפאנט אַוועק ווייטער“.

צו א. ליעסין

(לכבוד דעם יובל פייערונג פון 50 יאָר „צוקונפט“)

אזוי ווי עס לייכט דער שטילער שטאַלץ פון א רייניקייט
מיט אידישן נצחון
און באצויכערט מיט יום טוב די וואַכעדיקייט —
אזוי האָט ער, דער דיכטער, מיט געזאנג
דורכגעשטראַלט די סכנה און דעם יאָך
פון זיין א איד,
און זינגענדיק האָט ער אין זיין ליד
פאַרוועבט א זמר פון בטחון.

אזוי ווי ס'באלייכט דער משיח-דראַנג די פינסטערניש פון
גלות וועג
אזוי האָט געלויבט זיין זעליקייט אין אונדזערע גורלדיקע טעג.

עס שראַלט פון זיין ווייסן קאַפּ אזוי העל
דער טרוים, דאָס וואַרט און דער זין,
מיט וועלכע ס'איז געווען געבענמשט
ליעסין דער דיכטער, דער מענטש.

א שטילער שלום קוקט אַרויס פון זיינע מילדע אויגן,
מיט א אידישן טיפן צער בא'חנט,
ס'לייכט זיין אַפענער פנים
אויסגעקריצט מיט נביאימשע סימנים.

ווי א פרוכטבוים שמואלץ מיט רייפקייט אין הארבסט
אזוי שטייג איך אויף געבענמשט אין מיין טרוים,
ווען איך שפיגל זיך אין די געזאנגען פון ליעסין דעם פאעט.

און א געדאנק בליצט אויף אין מיר:
וואו שוועבט ארום זיין נשמה איצט?
אפשר שוועבט זי איבער שטיבער
וואו אידישע דיכטער ליכטיקן אויס זיינע חלומות
אין זייערע לידער?

צו ה. רויזענבלאט'ן

(פארטרעט — צו זיין זעכציקסטן יובל)

דער שטאָלצער קאָפּ, עקשנות'דיק מיט יונגשאַפּט, מיט באַנייטער,
בליט אויף מיט זיידן-זויסע האָר,
צו פּיערן דעם טיפּן געלייטער
פון ליכטיקע זעכציק יאָר.

אין געטריישאפּט פון אויסגעכאַוועטן קלערן,
אין אומרו פון אינגעהאַלטענעם צער.
אַן אוצר שנוּרן ציען זיך אויף רחכותדיקן שטערן
און בליצן אויף מיט לויטערקייט — „אַ גרויסער איז אַ נאַר“.

מיט אַ כּישופּדיקן ליכט
זענען די ברעמען אַרומגערינגלט —
אין זיין ריר וויגט זיך אַ טיפּער גלייכגעוויכט
צווישן רייפּן שכל און פּאַרטרוימטן אינגל.
צעהעלטער הלום פון אַ קינד
אין די אויגן בליט:
לירישע פּאַרטרוימקייט פון אוקראַינער געשפּינט,
ווען זומער איז אין צווייט.

די שמים — זיך וויגט צווישן פרייד און וויי,
און גליט ווי א פארזאממער זומער שמילעהייט.
דער ריטס טוט א ווארעם, א דערפריי,
ווי א שמיפערישער פאסמוך מיט זיין פלייט.
דורך שארף געהער —
דינער פון א ווינט,
דראפעט זיך אין הארץ צו אים אין מיטן נאכט א טרער
דורך דעם כליפען פון א קינד.

כריימע פלייצעם
אנגעלאדן מיט א לאסט א באזונדערער:
שמאלצער ווייטיק,
יסורים צו זעט,
אחריות פאר געשריבענעם ווארט —
דער שווערער גורל פון פאעט.

מאָנא-ליזא

ספינקס אין וואונדערלעכן שווינג, מאָנא-ליזא!
פאַרוואָס איז מיסמעריעז אזוי דאָס ליכט,
וואָס ברענט אין דיין פאַרפירערישן פנים?
וואָס פאַר געהיימע נעצן וועבן זיך אין דינע האַר,
וואָס פאַלן ווי שאַמנס און וועקן נייגער
ווי אַ רייצנדיקער געץ?

אויב דיין שמערן טראַגט דעם גורל פון אַ נאַנע,
וואָס דאָווינטשי האָט אויסגעחלומט,
פאַר וואָס-זשע איז תאוהדיק אזוי דיין בליק,
אזוי שעלמיש אין דינע אויגן דער פלאַם,
דו טייוולדיקער פאַנטאָם?
און וואָס אזוינס איז פאַרגליווערט אויף דינע ליפן
אי רייצנד אי פרום,
איז עס אַ שפּראַץ פון דערפאַרונג און שכל
איינגעוויקלט אין אַ לעגענדאַרן שמייכל?
וואָס ליגט אין רעמעניש אין שמומען
פון דיין נאַמען
מאָנא-ליזא.

טיפע זינד פון אַ קאַקעטקע
צי מוטער טריישאפט צו אַ קינד?

מאָנא-ליזא,
טויזנט פרויען קוקן דורך דיין סודותפולן בליק,
אפשר ליכטיקט אויס דע-ווינטשי
מיט יאַרן צוריק זייער אַפגענאַרמן גליק?

נאָעם

בלאסע פנימער אין הייליקייט געשניטן,
אין די אויגן צימערט טיפער גלויבן,
גליק — חלום פארוויאנעט אין אומרייפע בליטן,
ברען פון גוף צו לויטערקייט דערהויבן.

איינגערעמט די קעפ אין שווארצע מיכער,
געלייטערט פון סם און פינסטערן צווייפל,
בליקן קאלטע, בליקן שמרענג און זיכער,
טעג פון שווערער מיסיע געכפלט.

שווארצע טאָגעס צירן שווער און שטיל
לייכער אויסגעצערט פון בענקשאפט און פון גאל.
ווייסע פליגל — סימבאל פון שיקזאל,
הענט פארלייגט אין גליענדיקער תפילה.

הערצער אָן צאָפּל און אָן זינד,
א וועלט — ווי אַ מדבר אין ווייטן מיראָזש.
שיין וואָס שמראָמט דורך פרייד פון אַ קינד,
פארביטן אויף מעמפל-עקסטאן.

פארלאָשן פון פרייד נעכט און טעג,
אויפן שוועל אַ מאַנאָך אָן אַסקעט
אַ שווערער באַזונדערער וועג,
אויף דינע ליפן צו מענער אַ פלוך.

שוועסטער בארמהארציקע

איך וויל דיר דאנקען,
שוועסטער בארמהארציקע,
ווען איך זע דיר אין שפיגל פון מיינע געדאנקען:
טריישאפט אין דיין ווייסן קלייד צעהעלט,
דיין פנים אויסגעשאמנט אין רחמנות
צום ברודער פון שלאכטפעלד,
צו דעם וועמענס בלוט עס ווערט פארזאמט אין פלאקער פון
געשלעג.

זיין בראך פון אפגעקירצטע טעג,
דעם שטאל אין לייב,
קלעמענדיקע בענקשאפט
צו מוטער, צו היים, צו קינד, צו ווייב
ברענגט ער צו דיין שוועסטערשאפט.

מ'ברענט א געבעט אין זיין צארנדיקן בליק,
אז דו זאלסט אים אלע זיינע אייגענע פארבייטן,
אז דו זאלסט זיינע לעצטע פיבערן פון הארץ איינשמילן,
אז דו זאלסט ערשט-צעבלימע וואונדן
מיט רחמנות פארבינדן.

ווער נאך קען מיט טריישאפט
אויסשמרעקן די הענט אזוי שוועסטערלעך און אפן,
ווער נאך קען צוריקקערן זיין האפן
ווי דו,

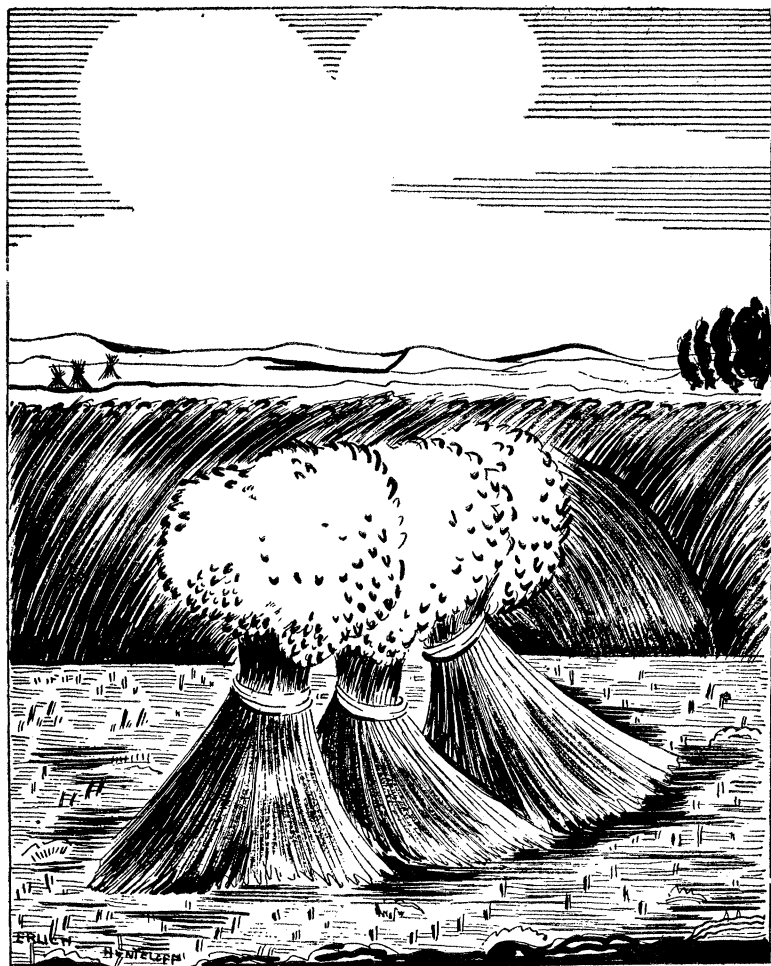
ווען צארן שווערער האט אים אזוי געמראפן,
ווער נאך ווי דו
קען אויסהערן זיין לעצטן שטאמל,
זיין צערטלעך צו אים, ליב און ליבער,
ווען ער ברענט אין זיין בראנדיקן פיבער.

אין שווערע שלאפלאזע נעכט
האסטו אפשר ניט איינמאל געוואויגן
די אלע געפילן וואס האבן דיר באוואויגן.
די אלע סיבות וואס האבן דיר פארבונדן
מיט ווייטער פרעמד, מיט געפאר פון טויט,
מיט פרעמדן בראך,
מיט פליכט צו פארבינדן פיבערדיקע וואונדן.

צי האט דיר אהין א שטארקער נייגער,
צי אחריות פאר מענטש געצויגן?

הייליק ביזמו
דערפאר וואס דו האסט א וועג אזא אויסגעוויילט
דעם ברודער פון שלאכטפעלד צו היילן.

דו ביזט געבענטשט
א ברעקל האפנונג צו ברענגען
דארט וואו ס'איז אפממאל קיין האפנונג נישטא,
צו ברענגען שוועסטערשאפט צום ברודער פון שלאכטפעלד
ביזו אפשר מיט דער שענסטער שליחות באשוואוירן.

שנים-צ'יים

שניט צייט

גאלד און רויט, גאלד און רויט,
כאגינען איז אין גאלד פארטראכט
און פארפלאמט אין רויט.
פויערס שפאנען מיט סערפ אין די הענט,
פאר זייערע פשוטע שטילע פארלאנגען
האט דער זומער א לויז זיי געבראכט:
אויף ברייטן סטעפ ביז איבערן גארטל
זענען אויפגעגאנגען קארענע ברויטן.
א דור פון שטאלצע רייפע זאנגען
שושקען זיך אין פריידיקן ציטער,
מיט שווערער שפע בייגן זיך פארן שניטער.
א שוואונג מיט דעם סערפ און א שנייד
א כוואליע פון גאלדענעם זייד —
ליגן געשניטענע ברויטן,
פליסט א פרייד אונטער פויערשע הויטן.

שמיפערשע בליקן
און באגערן געצונדן
לויפן פון ער צו זי
אין הייסן גאלאפ —
ווערן באגערן פארפלאכטן אין סנאפ,
ווערן סנאפעס מיט גרעסערן חשק געבונדן —
ברענט די ארבעט און ברענט
אונטער פויערשע בראנזענע הענט.

זאנגען

ס'איז טיפער הארכסט געווען.
אונטער בלויען הימל
האָבן רחבת'דיקע ווייטן זיך געצויגן אין א דרימל,
זענען פעלדער געלעגן נאקעט און אָפן
און געווארט, געווארט.
איז געקומען דער זייער צום פעלד
מיט ליכשאפט, מיט האַפנונג צעהעלט,
מיט ברענזענע האַרעפאשנע הענט,
מיט געזאנג,
מיט געבעט
צו דער אייביקייט
און צום גאָט פון זעט:
ס'זאָלן אין זאנגען שטענדיק בליען קערנער
און אין די קערנער נאַכאַמאַל אַ זאנג.

דער אקער-אייזן האָט די ערד אַזוי טרוילעך געוועקט,
שטיקער פרישע ערד האָבן דעם זייער באגריסט
און זיס אַזוי געשמעקט.
האַפענונג אויף ברויט
האַט דאָס האַרץ פונם זייער געפרייט,
ער האָט די קערנער געזייט און געזייט,
קערנער האָבן פריידיק אויף ערד זיך געשפרייט,
זיך צו די טיפן צוגעהערט
ביז ס'איז פאַרגאַנגען די זון פּורפור-רויט,
פאַרנאַכט איז דער ווינט
אנטקעגן געגאַנגען
צום זייערם געזאנג:
ס'זאָלן אין זאנגען שטענדיק דרימלען קערנער
און אין די קערנער נאַכאַמאַל אַ זאנג.

מיט געזאנג האָט דער רעגן די ערד געוועקט,
מיט זעט האָבן קערנער אין זאנג זיך אומגעקערט,
וואָס טיפער די זון האָט געצערטלט די ערד
אַלץ טיפער פאַרטראַכט אין פעלדיקן דויער
זענען פון זאנגען די שטעכיקע בערד.

א גאנצן ווינטער
האַבן קערנער פון טיפער ערד
צום געזאנג פון רעגן זיך צוגעהערט,
געדריםעלט, געיערט.
אין פּרילינג
געשטייפט זיך אויף זאנגענעם רייץ,
אין זומער
געוואקסן, אויפגעגאנגען —
ביז זאנגען זענען געוואָרן ווייץ.

דער זייער אין זיין קרובהשאפט צום זאַנג,
די זון אין איר פאַרנאכטיק רוים,
דער זאנג אין זכות פון דערנערן,
דער רעגן אין טריישאפט איינגעהילט,
די אייביקייט אין גלייכגילט —
זיי זינגען אַלע דעם ביסן ברויט:
ס'זאַלן אין זאנגען שטענדיק בליען קערנער
און אין די קערנער נאַכאמאַל א זאנג.

אימפרעסיעס

אויף א צווייג פון בליענדיקן אליאנדער,
צוויי שמעטערלינגען
באגעגענען און פליען זיך פאנאנדער.

פאנאנדערגעעפנטער קנאספ אין גארטנס-זוים,
שפרייט דורך לייכטן ווינט א שארפן פארפיום
און וועקט בא איינעם אויף אן אלטן טרוים.

זומער-שטיוב
זאפט איין א שמילן דריבנעס רעגן,
און ליגט אזוי צופרידן.

לויפן זיך צוזאמען צוויי וועגן,
און צעטומלען אין בין השמשות
א בעטלער, אויפן וועג א מידן.

דער פארנאכט קוקט אזוי סומנע און פארביינקט,
מיט פארקלערטע שטילע טריט
שפאנט איינער אויף א סמעזשקע,
באשאטן מיט אקאציע-צוויט —
ציט א ניגון פון פארגאנגען גליק,
און טרינקט מיט ווייכן בליק,
א ברענזענעם זון-פארגאנג.

צוויי אינגלעך אויף א שליאך
א כרייטן
שפילן אין געוועט,
און באהאלטן זיך איינער פארן צווייטן
אין שלאנקן טשערעט וואס שפיגלט זיך באס טייך.
א שוועלבל אויף א קוסט
האט עפעס א פיק געמאן און אוועקגעפלויגן,
און דער קוסט האט זיך אין פלאטער
צו דער ערד געבויגן און געבויגן.

מאי

מאי —

פאראן א וואונדער,
וואס ליגט באהאלטן אין דעם ווארט
און שפיגלט אפ גאר באזונדער
דעם זין וואס ליגט פארוויקלט דארט.

מאי —

דאס ווארט ווערט פארטיפט
אין דער שפראך פון ווייסע טויבן,
וואס קומען אנמקעגן א בליענדיקן פריילינג,
און ווארקען צופרידענע, פארשטיפמע.

מאי —

טוט א קלונג
אין געדאנק פון פארוועלקטע פרויען,
ס'גייט אויף אין דערינערונג
אלץ וואס איז געשען,
ווען זיי זענען יונג געווען און שיין
ס'זענען יארן מיט ליבשאפט זאט געווען,
ס'האט דער געליבטער געצויבערט מיט זיינע ווייסע ציין,
און ס'איז מאי געווען.

מצי —
דער קלאנג טוט א בלענד אזוי מאגיש,
ווי אפריקאסן צוויט
אין א גארטן
וואס האט מיט זומערדיקער רייפקייט זיך צעבליט.

מצי —
דאס ווארט איז פול מיט שמילן כישוף,
וואס פלעכט זיך ארום בלאסע גירליאנדן,
און אנטפלעקט זיי א סוד
פון ערד און גאט.

צוויי וואסער ליליעס

האלב רואיק, האלב צעמראָנג,
צוויי וואסער ליליעס פלאטערן אויף מיין טיש אין וואסער קרוג.
עמיץ האט זיי פון גארטן אָפגעשיידט —
בענקען זיי זאלבעצווייט,
די שלאנקע ברוינע העלדזער אַרונטערגעבויגן.

די פיאָלעטע סאמעטענע בלעמער.
ווי פייגלשע שנאָבלען שארפע,
שפיצן זיך אין דער נאכט אריין מיט דער לעצטער מונטערקייט.

שפעטער
נעמען זיי וועלקן, זינקען אַרונטער.

צארטער זענען זיי געוואָרן אין אפשייד געזאנג;
אין די לעצטע רגעס
האָבן זיך פאַרחלשמע העלדזער פאַרפלאַכטן
אין אַ פרענצייכן אַרונטערגעהאַנגען —
ווי גלייך זיי וואָלטן עפעס באַ עמיצן פרעגן.

כ'האב ליב דעם פרילינג

כ'האב ליב דעם אפריל
ווען מעפיכער פון בארג צו בארג
פארשפרייטן זיך מיט פרישע גראזן
און ס'שעפטשען זיך די דעפאדילן.

כ'האב ליב דעם פרילינג
ווען דער זיסער אראמאט אין דעם ערשטן בלעמעלע פון קנאספ
זוכט
די ערשטע זון-שטראלן,
וואס באהעפטן זיך מיטן ווארצל
און גיבן זיך אוועק צו ערד, צו פרוכט.

די היאציגטן
וואס קוואלן מיט ליבשאפט צום שטיפנדיקן שפערל
מיט בליטן פון פערל.

דעם רויש פון הונדערטער וואסער שטרעמען,
וואס טוען זיך א לאז מיט אימפעט פון פעלזיקן קייט
אנצוזאגן פרילינג.

כ'האב ליב די בלום
וואס דערציילט מיט סיריז פארבן
וואס ס'האט מיט איר א גאנצן ווינטער געטראפן,
כ'האב ליב די צייט פון פרישן האפן.

א פידל וויינט אריין אין דער שטילקייט

אונט גאלד אויף מיין פענסטער
ליכטיקט אויף און ווערט פארלאָשן,
א שארפער ווינט האָט אַריינגעשושקעט
הארבסטיקן לשון.
ס'אַטעמט מיט אַקטאַבער דער קנאַספּ אין בלאַסן ראַז
ערשט פון גאַרטן פריש מיט נאַכט,
א שטיינגל גרינע טרויבן ליגט פאַרטראַכט,
די עפל רויטלעך זיך אין א געוועט —
ווער וועט אַרויסרופן דעם שטאַרקסטן באַנער.
מיט באַרוישונג פינקלט רויטער וויין אין דינעם גלאַז,
אין מיין זכרון צויבערן פערזן מיט פאַרפיומירטער שפראַך
פון פאַרשפיצטן באַדעלער,
ערגעץ פאַרגייט זיך א פידל מיט קלאַנגען פון באַך
לירישע אקאָרדן צופן דאָס האַרץ
דורך לייד און תפילה און מילדקייט.
דערנאָך ווערט שטילער, שטילער.
אקאָרדן פול מיט רחמנות
וויינען אַריין אין דער שטילקייט.

אלץ וואָס פאַרגייט

ווייט-ווייט איז אלץ אזוי ווי אַ טרוים
און ווי די ווירקלעכקייט אזוי נאַענט:
אין גאַרמין די נעסט פון טויבן
באָס צווייט און שאַטן פון קאַרשנבוים,
זייער וואַרקען פאַרפלאַכטן מיט בענקשאפט, מיט אַוונט,
אין האַרבסטן פּעלד אראַמאט פון רייפּע זאַנגען,
די זיסע זעט פון פאַפּשויען,
פון דער היימישער קרעניצע די לויטערקייט,
באַרוועסע טריט אין פרימאַרגנדיקע טויען,
באָס קינדערשן וויגל די זיסע געזאַנגען
פון מאמען דער געטרייער —
אלץ וואָס איז געווען מיר אזוי טייער
און אלץ וואָס פאַרגייט און פאַרגייט ניט —
נעמט מיך איצט אַרום און דערפרייט.

אן עפל איז געבליבן אויף דעם העכסטן שפיץ פון בוים
איין אליין,
אין שטילן צער פון פארגיין.
א קאלטער ווינט
קילט דאס הארץ פון יעדער גרעזל מיט זיין רוגזה —
און פארשווינדט.
אין ווינטיקן צימער,
אן שאטן, אן בלעטער,
ווינט זיך אן הארבסטיקער צווייג
אין נאקעטן שווייגן.
די לעצטע פארבן אין גארטן
רייצן טויזנטפאך
צו קריגן בא דער זון נאך א שטראל,
און די זון ליגט ווייט און באהאלטן
אונטער א וואַלקן א שווערן,
פארכישופט אין טיפן קלערן:
ווי אזוי איר גאלד אויף זומער צו באהאלטן.

זונפארנאנג

ווייסע שעפסעלעך באזוימט מיט פורפור
וואנדערן
אויף הימל פארצויגן מיט א דרימל.
מיטאמאל —
קומט א בער פון גרויען בין-השמשות,
שמרעקט אויס בלויע צונגען —
ווערן שעפסעלעך פארשלונגען.
א כעסן א ווינט
צערייסט דעם בער אויף צווייען,
צעגייען שפורן פון פארנאכט
אין א ים פון טינט.

פארפלאַנטערט, פארטראַכט —
א ראָזער שמרייף איז געבליבן
ארומגערינגלט אין בלויען צוואַג;
מאַרגן וועט זיין אַ הייסער טאָג.

דאָרפֿיש

ס'שמעקט מיט ווילדן האַניק און רויער ערד
און מיט האַרבסטיקע פירות, וואָס הענגען אַרונטער צייטיק
און שווער.

אין גאַרטן ליגט אַקטאַבער אין אַ רייפן שווייגן,
גאַלדיק און פאַרטראַכט.
שאַמנס פלעכטן זיך אין צווייגן,
נעמט פאלן דער פאַרנאכט
און שלינגט איין די גרויקייט פון די לעמער.
אונטער אַן אלטן צעוואַקסענעם דעמב
זיצט נאַסטאַסיאַ אין אַן אויסגענייט העמד
און מעלקט די ווייסע קו.

אין אַ שטילער, בלויער שעה —
קלינגען שנורן מילך אינם דנאָ פון עמער.

די צורה האַלב-תאָוהדיק, האַלב-פרום —
שטייט באַם זייט דער יונגער יאַקים,
אויפן זאַסטופּ אנגעשפאַרט זיינע בראַנזענע הענט,
און זיין ציטער אין האַרץ איז צו נאַסטאַסיאַן געווענדט.
ער וויל אַרויסשעפּטשען זיין בענקען נאָך איר —
פון דער אַלטער כאַמע טוט עמיץ אַן עפן די טיר —
בלייבט יאַקים שמום, און פאַרגעסט, וואו ער האָט געהאַלטן,
און זיין גליענדיקער אמת בלייבט ווייטער אין אַ סוד באַהאַלטן.

וועגן

פאראן א וועג, וואָס לויפט פארכיי א פעלד,
וואו פויערים מיט געזונטע, בראַנזענע הענט
אקערן ערד מיט זוניקע שטראלן צעהעלט,
שוואַרצע שטיקער צעאקערמע ערד
הערן זיך צו צום היימישן ליד,
וואָס איז אי פריידיק, אי גרינג.

היימיש לויפט א וועג אויף א זומערדיקן שלאַך,
נעמט מיין בענקשאפט מיט צו דעם רויטן קארשן ברעג,
בויגט זיך אַרונטער צו א מחיהדיק טייך,
שמילט איין זיין דאַרשמ,
לויפט ווייטער אויף זיין פרוכט געיעג.

גייט אזוי א וועג פאמעלעך אין פארחלומטן שווייגן
צווישן שאַטנדיקע בליענדיקע צווייגן
אין א פרילינגדיקער שעה
און לאדט איין א מידן גייער צו קילקייט און רג.

פאַרלוירן און פאַרבענקט
נאָך קאַליר, נאָך צווייגן —
דער וועג אין א מדבר געבוירן,
וואו קיין טראַט וויל ניט פאַרבלייבן.

א וועג וואָס איך קען ניט פאַרגעסן
איז מיט געזאנג פון קאַרענע זאנגען פאַרקלונגען,
מיט זומערדיקער פרייד פלאַטערן שמעטערלינגען
אויף צווייגן פון ציפּרעסן.
אהין בענקען און בענקען מיינע טריט
נעם מיך מיט, נעם מיך מיט.

פרכה קודלי

דינע פעדים

אין פרישקייט פון ליד

פאר יעדער וואונד וואָס האָט מיין מוט פאַרשלונגען,
פאַר יעדן שטראַל וואָס האָט אין אומגעריכטער טרייסט
געזונגען,

האַט א שטראַם מיט ריטם געגליט
פינקלדיק רויט אין מיין געמיט.
יעדער חלום וואָס איז אין קנאַספּ געבליבן פאַרשטילט
האַט זיך אין בענקשאַפט געלייטערט און מיט פאַרב פון וואָרט
פאַרשפּילט.

פאַר דעם אמת וואָס איז מיר אַלע מאַל געשטאַנען אנטקעגן
איז מיין עלנט פאַרבליבן — מיין גרעסטער פאַרמעגן.
וויפּיל מאַל כ'בין מיט שיינקייט פון צער געקרייצט,
אזוי פיל פאַרמעסט האָט מיך זיס אזוי גערייצט.
וואָס מער פאַרטרוימטקייט שטרענגע וואָר האָט באַזיגט,
אַלץ מער האַפּנונג האָב איך אין פרישקייט פון ליד פאַרוויגט.
וואָס מער איך האָב מיין גורל דערקענט און מיט בענקשאַפט
געהיילט,
אַלץ מער וואונדער-מעשות האָב איך זיך אַליין דערציילט.

צום טאמן

אין לויטערן געמיט
גייט אויף מיין געדענקען
ס'ליכטיקע געשמאלט פון מיין טאמן:
די אויגן סאמעמענע און טיף פארטרוילעך,
די בארד אן ערלעכע שווארצעך-גרוילעך,
דער יחוס פון זיין שמאם האט געגליט
אין זיינע דינע ביינער,
און אין שמעטל איז ער געוועזן איינער.

איך קען ניט פארגעסן
ווי אזוי מיין טאמנס ערב שבתדיקער שיר-השירים
האט מיט זיסקייט אין דער שמילקייט אריינגעקלונגען,
ס'פלעגט זיך אויף זיינע ברעמען
א זיידענע איידלקייט פארציען,
זיין זינגענדיק הארץ
האט אין מיר דורך און דורך געדרונגען
און עפעס אין מיין געמיט אויף אלע מאל פארשפונען,
פון זיינע בגדים אמלעם שווארץ
האט אזא פייערלעכקייט ארויסגעפלאטערט,
אז א ליכטיקייט האט אין יעדן ווינקל גענומען בליען.

ס'איז שטראליק צו דערמאנען דעם ריטואל פון הבדלה:
דער זילבערנער כוס האט געציטערט אין זיינע הענט,
דער וויין אויפ'ן טעלער האט געברענט,
ער האט געטונקען זיינע אויסגעאיידלטע פינגער
אין די פלאמען פון בלוי און רויט
און א טיפן בטחון
האט ער באהאלטן אין זיין הארץ
אויף א פולער וואך.

צו מיין זון פון צוואנציק יאָר

ווען איך קוק אין דיין פראָפּיל דעם צארטן,
וואָס איז מיר אזוי טייער
און דערנע וואָס דאָרטן ליגט באַהאַלטן —
ווייזט זיך מיר אויס אז דו האָסט מיין האַרץ צעשפּאַלטן
און פון דאָרט פאַר זיך אַרויסגענומען מיין פייער.
און עפעס לויכט אויף אין מיין געמיט —
צו זען ווי איך ווער נאַכאמאַל אין דיר צעבליט.
עס איז אין דיר מיין שטאַלצער גייסט פאַרצווייגט,
אזוי ווי דיין בליק וואָס איז פאַרטראַכט אין שווייגן
און א גורל א שווערן טראַגסטו שוין צו צוואנציק יאָר,
אזוי ווי דו טראַגסט מייע קאפּריוזן אין דיינע געקרויזטע האַר.
ס'ציען מייע רעיונות אַוועק ווייט צו מייע קינדער יאָרן
און איך קלער: אויב דיר איז אַזאַ לאַסט באַשערט ווי מייע
וואָס איז צו מיר אין דער קינדהייט געקומען,
אַזא אונרו האָט אין מיר געלעבט, וואָס האָט מיר שטענדיק
געמאַטערט

אויך אין דיר אזוינס פלאַטערט.
אַן אַפּשיין פון דעם, וואָס האָט באַ מיר אין האַרץ געשלאָגן
האַט צו דיר זיך איבערגעטראָגן,
און וואָס מיין גורל האָט אויף אלע מאַל אין מיר פאַרויגלט
איז אין דיר איצט אפּגעשפיגלט.

ארום דער וואַלגא

— פ — לן.

איך זאָג אמאָל אזוי צו מיינעם א גומן ברודער,
וועמענס חברשאפט כ'האָב אָפּט מאָל פארשפינט אין מיינע
לידער:

„וואו האַסטו גענומען אזא פנים,
מיט שטורם, מיט ווינט,
מיט פארטרוימסקייט פון א קינד.“

האַט ער דערציילט און איך האָב פארציכנט.

ווען איך בין א אינגל געווען אין דערהיים,
האָב איך געוואוינט לעבן אַ ברייטן טייך,
אָפּטמאָל אין די פרימאָרגנס
פלעגט דער טייך צו מיר שעפטשען
מיט פאַרכישופטן רוף.
גלייך האָבן מיינע טריט געטאנצט איבערן שליאך
און מיך געבראַכט צו דעם וואַלגא-טייך —
פון מיינע קינדערשע יאָרן דער טייך,
וואָס האָט זיך אַריינגעגנבט צו מיר דורך ווענט, דורך דאך.
דאָרט וואו ס'האַט מיט פיש-פאנג געשמורעמט,
וואו די בורלאקעס האָבן זייער „אוכניעם“
ווי א פיש-נעץ אין די טיפן פארוואַרפן
ווען זיי האָבן די שווערע באַרזשעס מיט שמריק געשלעפט
און קראַפּט און רעוואַלט
און בורלאצקן געזאנג דאָרט פארוועבט.

מיט מיין אומרו אין מיר
בין איך דעם שמורם פון דער וואַלגא נאַכגעלאַפן
דורך באַרג און וואַלד און מאַל.
אַפּטמאַל
האַב איך אין די שטורמדיקע וואַסערן
מיט די כוואַליעס זיך געראַנגלט.
און אַמאַל שווימענדיק
צווישן ווייסע שטילע וואַסערן
צו די טיפן זיך פאַרטרויט,
די קראַפּט פון מיינע אַרעמס געמאַסטן,
מיט דער ברייטקייט פון וואַלגא זיך פאַרמאַסטן.

דער הלום פון דער ברייטער וואַלגא,
קראַפּט און רעוואַלט פון בורלאַצקן געזאַנג,
שטורמדיקער פּיש-פּאַנג —
אפּשר האַבן זיי אין דיר פאַרשפינט
דעם טרוים, דעם שמורם, דעם ווינט.

בא דיר, קאליפארניע

בא דיר, קאליפארניע,
אין די גאלדענע מעג געווירצט מיט מאראנצן בליטן,
פארכישופט אין דיין זוניקייט
האב איך מיין וואר אפגעחלומט.

אלץ וואס בא דיר האט מיט מיר געשען
ווי מיין גורל געווען איז אזוי פאטאל,
יעדער צער איז דערלייזט געווארן אין א טיפן זין,
דורכגעלייטערט מיט דיינע זניקע שטראלן
און מיט א נייעם בטחון.

בא דיר, קאליפארניע,
האב איך מיין עלנט מיט פערזן געהיילט
און ביז כ'האב געהאט די זכיה,
אז מיינע חלומות זאלן זיך פילע מאל אנצינדן
און אזויפיל מאל פארלאשן ווערן —
זענען קנייטשן רייף געווארן אויף מיין שמערן.

מיינע אַרעמס בויגן זיך אַרונטער ווי סעפטעמבער צווייגן,
נאָר איך ווער נישט מיד צו חלומען.
אויף די וועגן צו דיינע קרעפטיקע פעלזן
האַב איך מיין גלייכגעוויכט געפרואוּט,
מיין אינערלעכער געראנגל
האַט זיך מיט רויש פון אַלטע דעמבעס געקרעפטיקט,
צווייט פון דיינע שווערע פרוכטן
דיינע דינסטע פארפיומען
האַבן אויף מיר געהויכט מיט חלומות.

דיינע פאַלמען צעבלעטערט שמרענג
האַבן אין מיר טיף געדולד פאַרזייט,
געזאנג פון דין נאָדל-בוים
האַט מיין וועג מיט ריטם פאַרשפרייט,
דער קעניגרייך פון דיינע קווייטן
האַט אין מיר אַ רעגונג צעגליט,
צו כישוף פון פאַרבן
און א ליבשאפט צו געזאנג האַט אין מיר אויפגעבליט.

מיין זון האַב איך בא דיר געבוירן און אויסגעכאוועט —
לוערט איכער אים בארוישונג פון פאַרבן
געירשנט פון זיין מאַמען.

ער גייט ארום פארכישופט פון דינע פאנאָראַמעס,
זיין גייסט איז שמאָלץ ווי באַ זיין שטאם,
שלאַנק איז ער ווי דיין אייקאָליפט,
און מיסטיש
ווי דיין פאַרמאכטער לילא טולפאן,
ער טוט מיר וויי ווי מיינע צעריסענע חלומות
און ער איז מיין צערטלעכסטע פרייד וואָס איך פאַרמאָג.

מיין לעבן האָב איך באַ דיר אָפּגעחלומט,
קאליפּאָרניאַ,
און פיל זיך נאָך אַלץ ניט אין דערהיים באַ דיר,
כאַטש דער דאָך איז מיינער
און די ווענט די פיר
דער אַלעאנדער בוים
וואָס כ'האַב געפלאַנצט באַ מיין מיר.

נאָר איך וועל שוין אפשר היימישער אין ערגעץ ניט זיין.
ניט דאָ,
ניט אין קיין אנדער אָרט —
אזוי לאַנג ווי איך האָב מיינע חלומות ניט געבראַכט
ביז צו זייערע לעצטע טריט.
און אפשר איז מיר היימיש יעדער אָרט,
וואו ס'גייט אויף דאָס ערשמע וואָרט
צו דער ערשמער שורה פון אַ ליד.

פון א בריוו

... צי איז עס א זשעסט א בראווער
צי ווילסטו פאראנקערן יסורים מיט דיין אליינקייט,
וואָס אַזוינס באדייט דיין פאַרנייגונג?
אפשר הימסטו מיט דיין איינזאַמקייט
די אויסגעצערמלטע הלומות דיינע
זיי זאָלן ניט באליידיקט ווערן פון שארפער וואָר?

דו מיט דיינע אויגן,
וואָס טראָגן דעם קאַליר פון ניט-פאַרגעס-מיר,
דער גייסט וואָס פלאטערט דורך דיין בלאַסן פנים פאַרטראַכט,
דיין וואָרט וואָס איז צוריקגעהאַלטן,
ווי א פויגל
וואָס איז ערגעץ אין א נעסט פאַרכאהאַלטן.

איך הער די רייד וואָס גייען ניט אַראָפּ פון דיינע ליפּן,
 איך זע דעם בין השמשות,
 וואָס האלט אין איין צופּן דיין האַרץ און צופּן,
 איך זע דיך אין דיין שמילן צימער,
 וואוּ דו ביזט אומבאשטימט באשטימט
 צו היטן דיינע קאפּריון —
 שטייסטו איבער זיך אַליין ווי א שטרענגער וועכטער,
 איך הער די תפילה פון דיין האַרצן,
 איך הער דיין צעברעקלען געלעכטער,
 די זיסע בענקשאפט אין דיין שטים,
 וואָס איז דורכזיכטיק און געהיים
 אין דעם פאַרכישופּטן ווינקל פון דיין היים.
 דאַס ליד וואָס דו וויקלסט איין אין בלומען
 איך זע
 ווי אזוי דו פאַרוואַנדלסט אין גאַלד אַ זומערדיגע זאַנג,
 ווי דו דערהערסט פון פאַרוואַלקנטן וויי
 דעם דינסטן קלאַנג.

איך זע
 ווי שווער ס'איז דיר איבערצוטראַגן
 דעם נצחון וואָס ברענט אין דיינע קאפּריון,
 איך הער די טרער
 וואָס קיינער דערהערט ניט
 ווען דו ביזט אין א ווינקל איין אַליין פאַרשלאַנגן.

ליד פון עלנמ

אין פענסטער קוקט אריין א שטיק פארנאכט,
ס'קלאפט אין מיר דער רעגן אזוי אינטיים,
אין דרויסן שושקען זיך די אלעאנדער צווייגן
און ברעכן איבער מיין שווער-געווארענעם שווייגן.
אין מיין זכרון הער איך דיין שטים,
וואס שמעקט מיט מיטגעפיל
און דורכזיכטיקן בטחון.

פון ערגעץ ווייט קומט אהער
שארפער נצחון
דורך מענער טיף
פון „וואלס טריסט“,
די שעהן טריפן שווער, די שעהן טריפן העל,
איך לעז נאכאמאל דיין בריוו,
וואו דו זאגסט: דיך פארדריסט
אויף מיין עלנמ.

איך זע א ווארעם פארבן-שפיל אין דינע מילדע אויגן,
דינע אקסלען האלב געבויגן,
דיין שמערן איינגעטונקען אין א געדאנק א שווערן,
איך הער ווי ס'ברעכט דיין הארץ
בא דער מהשכה: עלנמ
און איך קלער:
אז נאר אין איינזאמקייט
בליען מיינע סתירות אזוי העל
און אזוי פייערלעך,
פון שווערן טרויער שפראצט ארויס א טיפער שמאלץ
און שמעלט זיך אויף דער לוייער —
צו באשיצן

און צו פירן אויף א וועג א שווערן,
וואָס איז ווי דער אמת פול מיט דערנער
און ווי א רעגן-בויגן שיין,
נאָר אין עלנט

ווערן מיט לויכטנדיקע אותיות פאַרצייכנט
די טיפּסטע קריזיסן אויף מיין נשמה
און דער דינסטער פלאטער פון נצחון,
אמתן ווערן אין דער שטיל געבוירן
און עפעס שמייגט ביז לויטערן בטחון.

נאָר אין איינזאַמקייט
שפּרייטן זיך די קנייטשן אויף מיין שטערן,
האַרבסטיקן די האָר מיינע אין זילבער און אין ווירדע,
איך לייג צו מיין פנים צו דער ערד
און אינטימער ווער איך מיט אַלץ, וואָס מיר איז באשערט.

נאָר אין שטילן עלנט
נייט אויף א כוח אין מיין געוויסן —
צו וויסן,
ווען אַלע חלומות וועלן ליגן צעריסן,
וועלן נאָך אַלץ בלייבן
מיינע אומגליקלעכע-גליקלעכע אוצרות —
באהאלטענער צער
און עלנט.

ערגעץ ווייט

ערגעץ ווייט גייט צוועק א שיף
אפשר מיט מורא, אפשר מיט דרייסט
אין טיפע, שטרענגע וואסערן לויערן געפארן פון פיינט —
איז מיר די ווייט געענטער ווי אלע גאענטע וועגן,
מאטערט מיך דער ערגעץ ביז ווייטיק.
די שיף וויגט זיך אין מיין געוויסן
אויף פלאטערדיקע פעדים פון יאוש און טרייסט,
זי פירט מיין איינציק קינד —
איך ווייס ניט צו וועלכע סכנהדיקע ברעגן.

אין יעדן ווינט הער איך דאס ווירבלדיקע לשון
און איך זע יעדן צוק פון מיין קינדס גלידער.
נעם איך ליכטיקן גלויבן אין הארצן,
אנגעשוואלענע יסורים פון פארווייטיקדיקע מאמעס,
כ'גיי צוועק אין גאטס וועגן
און ברענג פאר גאט מיין געבעט
מיט שטאמלענדיקן ווארט —
אז ס'זאל מיין האפנונג ניט ווערן אויסגעלאשן,
אז ער זאל רהמים אנווענדן
אויף צו באשיצן אלע קינדער אויף שלאכטפעלד,
אויף שיפן,
וואס האבן זיך ארויסגעלאזט
אויף סכנהדיקע ווייטע שטרעקן.

ס'טראַנגן זיך אַוועק מיינע תפילות
פון מאמע צו קינד,
צו וואסערן, צו ווינט,
צו פעלדער פון שחימות גרויזאמע שווערע,
אַז זיי זאָלן פאַרהימלן מיין ציטערדיקן שטאַם
און מיין קינד צווישן זיי,
אַז דאָס ברעקעלע טרייסט,
וואָס איז אין אלע מאמעשע הערצער באהאלטן,
זאָל ניט פארשמערט ווערן.

אויף היימישע סטעפעס פאדאליער

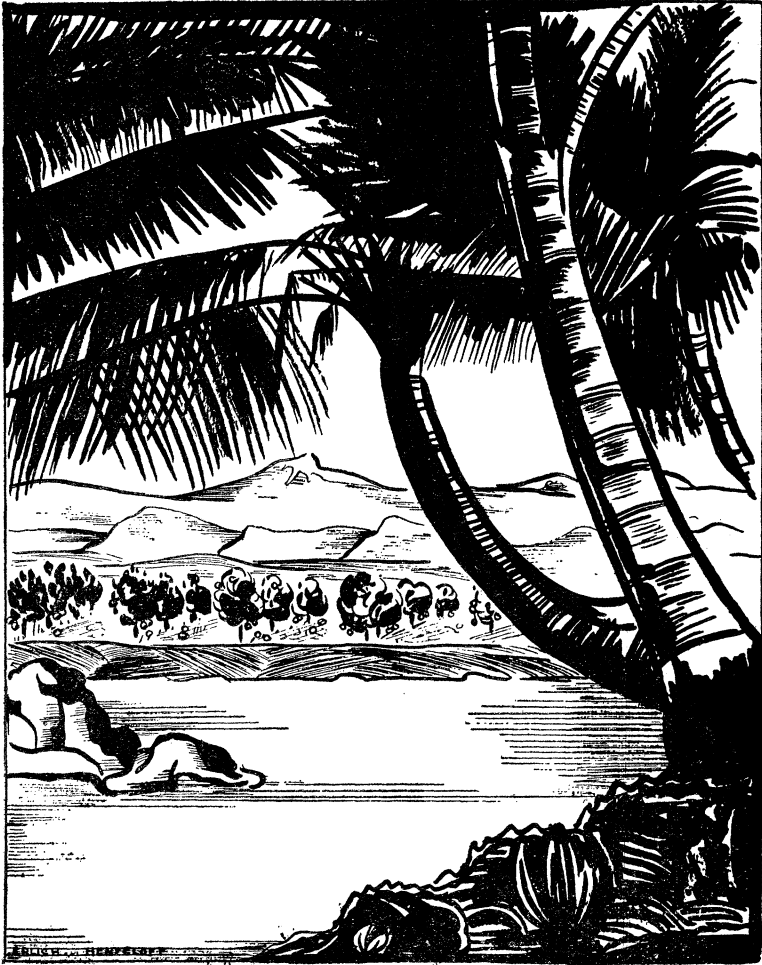
אויף היימישע סטעפעס פאדאליער,
אונטער ליכטיקע הימלען פון מאי,
לויפט א וועג פון א דארף אין א שמעטל,
פארן פורן פארהלומט פארביי.

פון זומערדיק ווארימער נאכט
שיילט זיך ארום דער באגינען מיט בלויזעכן גאנג,
פון זאנגען רויש און פויערשער פרייד
ציש זיך א ווייטער געזאנג.

אויף די פורן פולע זעקלעך מיט ווייץ,
ווייסע דריי גענדז אין דער מיט,
קירבעסן קוקן צייטיק מיט רייץ,
פארן פויערים אויפן יאריד.

א ווייס שמיכל ביים וועג מיט שמרויענעם דאך,
פריינדלעכע בענק מיט געלן געשמירט,
פענסטערלעך מיט ווארקענדע טויכן באצירט,
און שטאכעטן פון גארטן צום שלאך.

פארטראכטע הערנער און גלויביקע אויגן
שלעפן זיך אקסן צום שניט,
פארן פורן פארביי, פארן פורן פאריי,
פארן פויערים אויפן יאריד.

אין קאליפארניע

מאַראַנצן

(א מתנה א. גלאַנץ־לעיעלעסן)

אַנהויב פּרילינג,
צי זומער שפּעט —
שמעקט מיט מאַראַנצן צווייט
מאַנגעטיש זים.

אין טאָל שטייען מאַראַנצן־גערמנער מיט צוזאָג אויף זעט
אַנגעלאָדענע מיט האַניג, מיט זון אוצרות —
שטרעקן די ביימלאך זייערע דינע צווייגן —
היימישע פאַרברידערמע,
מיט פייגל־געזאַנג פאַרלידערמע,
זיי באַקן זיך אין רחבת־דיגן פּלאַס פון זון
און שטאַרקן זיך צו טראַגן די לאַסט פון גאַלד.

נאַענט צו דער ערד
שמרעלן אויף מאַראַנצן מיט גאַלדענע געזיכטער,
פאַר דעם אומגליקלאַכן ווי פאַר דעם געבענמשטן,
פאַר דער פלייס־גיט פון ביו,
פאַר דעם פּלירט פון שמעטערלינג,
פאַר דעם עקזאַלמירטן דיכטער
פאַר דעם ליד — דעם ציטערלינג
פון ווייטע, פון נאַענטע אַרומען
זאַלן קומען אַלע, אַלע
נעמען, נעמען, נעמען.

מיט גרין און בראַנז פּלאַטערן די בלעטער,
צאַרטקייט פון סאַמעטענע קנאַספּן
האַלב פאַרמאַכטע
פּלעכטן זיך אין גירלאַנדן אויס —
פאַר דעם סימבאָל פון אומשולד
באַ צנועה־דיקע כלות.

אין די הויכן
שטייען שטיינערנע פעלזן עקזאלטירמע
די קעפ פאריסן אין שמאלצן שוואנג —
גלייך זיי איז באשערט
צו באשיצן דאָס גרעסטע גליק אויף דער ערד:
קאליפארניע.
אין שוים פון מדבר פארשפינט
זי פריידיגט און גאלדיגט און גרינט.

דאָ אויף דעם אָרט —
וואו כ'האָב געהאַט די זכיה צו זוכן אַ דורכזיכטיג וואָרט
זאָלן די געמער פארנעמען מיין דאָנק
פאר דעם וואונדערלאַכן געשאַנק
אין אַ שאַטן
פון מיינס אַ וואָרט, וואָס איז נאָך אפשר ניט געראַטן.

פארוואס האט נאך קיין כלום
אין מיר ניט אויפגעפלאמערט
מיט אזויפיל דינעם לויער
ווי דו?

פאר'חלומ'ט אין א בלאג-גרויען מאט
וועקסטו אין מיר א מיפע בענקשאפט
מיט דיין מעלאנכאלישן שכור'לאכן אראמאט.

אין וויאלעט פארוויקלט מיסטעריעז —
שטייטו פארדרימעלט,
שלאנק און גראציעז.

דיין בליהונג —
סעגעלדיגע הערצעלאך
חנב'דיג, פיקאנט,
קוקן אויף מיר אזוי היימיש און ווארעם
און פארבונדן זייער קורצן לעבן
מיטן געוועב —
פון מיינע פארגאנגענע סעפטעמבערס
מיטן מאיהאווע היינט.

ניט איינמאל
האָט, דורך דיינס אַ שטיינגל,
צו אַ קראַנקן בעט געבראַכט,
אין אַ פיבערדיקן טראַנס,
פאַר עמיצן
דאָס פשוטע וואָרט געטריישאַפט
געבליהט מיט אַ טיפערן נואַנס.

דעם פראַכט פון דיינע אוואָרן
ניט איינמאל האָבן דיכטער
באַדעקט מיט גלאַררייכן ציטער.
זייער וויזיע
האָט קוקענדיק אויף דיר
ניט איינמאל אויסגעטאָן פון זיך די ניקטערקייט.

מיין ליבלינג, בעז!
ס'איז דיר באַשערט
צו מיינע נאַרונגען, צו מיינע גאַרונגען
אַנקניפן אַ וועג,
צו מיינע קאַפּריזונע טריט אויף דער ערד.

ווי וואָלט איך וועלן אין מיין לעצטן טאַג
זיך אזוי פאַרשטיקן
אין דיינע בונטע צווייגן
אין דיין טונקעלן בלומן-שיין אויסגיין אן אַנטציקטע
און אויף הייביג צוזאַמען מיט דיין אַמעם
שווייגן, שווייגן.

מאגנאליע

סיי אין הייסן אווגוסט,
סיי אין אַנגעכמורעטן דעצעמבער,
איז מאגנאליע בוים
אן אויסגעצירטער, א צעהעלטער,
אין ווייסע בלומען.
צארט ווי האַפענונג,
וואָס רייצט דעם איצט פארן שפעטער —
זענען ווייסע סאַמעטענע בלעטער.
שטויט דער בוים ווי אין טויכן אַ פאַרטרוממער.
כ'דאַנק דיר גאַט,
וואָס האַסט באַשאַפן אַזוינע בוימער.

פיאלקעס

די פיאלקעס
האָבן פאַרנומען דעם אָנפאַל פון ווינט,
דעם באַריר פון נאַכט,
די סודות פון פויגלען —
און דאָס אַליץ אין אַ חלום פאַרשפינט.
ווען באַגינען האָט די נאַכט צעווייערט,
האַט דער חלום אַרויפגעקלעמערט צו אַ פעלז
און זיין האַלדז אַרומגעוויקעלט
מיט אַ ווייכן וויאַלעמן שליער.

פאפּים

יאַ פאַרזייט,
צי ניט פאַרזייט —
וואַקסט די ווילדע פאַפּי
דער תושב פון שמאַט —
פיר גאַלדענע בלעטעלאַך
אין זיידענעם מאַט.
זעהסט —
אויף זוניקע וועגן
היט די בלום די פעלדער ברעגן,
פלאַטערט, נויגט זיך צו דער זון
און שמייכלט צו די קאַליפּאַרניער געסט.
אונטער דעם בינען געווימל
דרימעלט זי, דרימעלט,
אין חלום זעהט זי דעם שכן פון מעקסיקאַ,
וואָס קלייבט אין פעלד די קוקרוון אָן,
דערנאָך זיצט ער אָן אַנגעגאַסענער מיט שלאָף
אין גליענדיקער זון.

מאַראַנצן

אַ גאַנץ יאָר ציימיגן מאַראַנצן
אין זון צעגליטער
מיט פּרוכט און צוויט.
די בליהונג האָט אַ זיסן אַראַמאַט
פּאָדיען טרובאַדורן בינען
מיט גאַלדענעם געזאַנג.

אין קאַליפּאָרניע
טרינקט מען אינדערפרי מאַראַנצן געטראַנק.

אונט אין דארף

מיט בלויקייט, מיט שלום,
קומט אן דער ערשמער שאטן פון אונט,
שפרייט זיך ווייט און נאענט.

וועגן לאנגע אויסגעחלומטע
קומען מיט דארפישער שטילקייט אנטקעגן,
פארשפיגען אין שפורן פון אונדזערע טריט
זייער בענקען נאך רעגן.

דיין אויגן-שיין גייט אויף מיט מילדקייט,
דו רופסט מיין נאמען אן מיט שטילקייט,
אין מיין געמיט ווערט א רואיקייט פארשפרייט
דער טאג פארגייט —
אויף די בארג שפיצן,
אויף די העלדזער פון פורפורנע פעלזן
פאלט דער אונט.

א פרעמדער וועג ווערט נאענט,
שארט זיך צו אונדזערע טריט
מיט היימעכען געמיט.

זע,
א שמילע אלייע, וואס לויפט זיגזאגיש
האט אויף אונדז דא אפגעווארט;
אירע מאפאלן קוקן פארבענקט —
די קעפ אהין געבויגן,
וואו זער אלול האט די פייגל אוועקגעצויגן,
בענקען און ווארטן — שושקען מאפאל בלעטער מאגיש.

ווייטן ווערן גאענט,
ס'פארזאמט זיך אויף פליגל פון גרויע טויבן
דאס לעצטע ביסל ראז פון ערב-אָוונט.

אזא שפע אמעמט ארויס פון פעלד,
וואו בונטע טרויבן רייצן מיט זייער זאפטיקייט.
אן אטיענגארטן אמעמט מיט זעט,
רייפע פירות רייצן מיט רויט און גרין,
א בארנבוים איז פארפלאַנטערט
אין סך-הכל פון פרוכטיקן זין
און אין צייטיקייט געשפין.
אויף דעם אפריקאסן בוים
וויגט זיך א צווייג,
טוט איר פרוכט צו ערד א וואַרף
און רירט אן די שמילקייט פון דאַרף.

הארבסטיקער וואלד

דער ערשמער,
וואס האט אין וואלד אנגעזאגט פון הארבסט
איז געווען א זיידענער שארף
פון פארוועלקטע געלע בלעטער.
פון פרי ביז אוונט
האבן זיך בלעטער פון צווייג געשאטן,
עפעס געשעפטשעט,
געפאלן צו ערד,
גערויטלט זיך צווישן זון און שאטן
און צום ווינט זיך צוגעהערט.

אלע צוזאמען
זענען געשטאנען די שטאלצע בוימער,
האלב געשושוקעט, האלב געדרימלט,
מיט עקשנות און מיט בענקשאפט
ארויפגעקוקט צום הימל.

א ווינט איז געקומען מיט שמורם
און דעם גאנצן זומערדיקן אוצר צוגענומען,
ער האט די בוימער געשמויסן, געשמויסן,
מיט די נאקעטע צווייגן זיך געשלאגן, געשלאגן
ביז די געלע בלעמער
האבן זיך געלאזט דעם ווינט דעריאגן.

די בוימער זענען געבליבן שמיין מונטער
אויף דעם זעלבן ארט,
מיט די בליקן זיך געצויגן
צו די ווארעמע לענדער
אהין,
וואו די פויגל זענען פארפלוויגן,
און געווארט
אויף דעם טיפן ווינטער.

פירות אויף מיין טיש

א קאלטער עראנדזש
ליגט פארבארגן אין זיין שווייגן —
ניט ארויסצוצייגן,
אז ער האט דאס גענאר
פון דריי נאיווע פייגן,
וואס האבן זיך אזוי ליבלעך צוגעטוילעט
און פארזונקען אין זיין ארצמאט.
אין א ראזן מאט
צוויי שמייכלענדיקע בארן
האבן אזוי דרייסט געשטיפט
מיט די לוסטיקע פלוימען,
וואס גלאצן אזוי ווייך און זאט
ביז די פלוימען האבן זיך פארשעמט
און פארזימלט געווארן.
די שמילקייט ארום האט אנגעשמרענגט איר אויער
און הערט זיך צו צום לויער
פון די זאפטיקע אפריקאסן.
צוויי שמיינגלעך טרויבן,
גריין און פיאלעט,
האבן זיך אזוי איינגעשפארט פארוועט
און ליגן אזוי צוואנגנדיק און שמיל,
ווי געהיימע עדות
אויפן סוד פון אלע סודות.

נאכט-בלום

(צו ב. או ח. שאפירא)

ווען גארטן איז מיט מאַג-זון אנגעצונדן
און אלע בלומען אַרום צעלויכטענע און אַפן
ווייען מיט פאַרפום
און שטארקן זיך מיט האַפן
און פרייען זיך מיט צוזאָג אויף נאָך אַ מאַג —
ליגט די נאַכט-בלום פאַרחלשט אויפן צווייג,
איז זיך פאַרמאַכט,
חלומט און שווייגט, חלומט און שווייגט.
און וואָס הייסער די זון ברייט,
אלץ טיפער ווערט די בלום אין זיך אליין פאַרשלאַסן,
ווי גלייך זי וואַלט דעם גרעסטן סוד געהיט,
און מיט בלום-בטחון וואַרט זי און וואַרט אויף דער נאַכט.

ווען מערב-זייט לעשט זיך אויס —
ווערט דער אַטעם באַ דער נאַכט-בלום איינגעהאלטן,
זי צימערט און וואַרט, צימערט און וואַרט.
און ווען דער פאַרנאַכט לאַזט זיך אַרונטער
ווערט זי מונטער,
פאַמעלעך, פאַמעלעך טוט זי זיך אַ צועפן,
אַנטפלעקט זיך אַזוי ווייס און צאַרט;
און פריידיק ווי דערגרייכטער שלום,
ציט זי דעם פאַרנאַכט
צו זיך מיט אַראַמאַט אין זיידענעם מאַם;
קום, דערקאַן, לייז אויס מיין ווייסן חלום.
ס'שמעקט מיט נם
אין מונקעלער שעה —
אַ בלויע נאַכט מיט ווייסער בלום
ווערן באַשוועסטערט . . .

„מאַלבערי בוש“

ארום דרימלענדיקע צווייגן
אונטער א מאַלבערי בוים
ווינט זיך א יונג-פאַר אין שעלמישן שווייגן.

געהערן — אומגעהערן,
געהערן — אומגעהערן —
זיי הערן דאָס פלייצן פון דינע באגערן.

זיי טרינקען צוזאַמען
זונפאַרגאַנג,
פאַרקלערט אין פורפור פלאמען
קעגן שמילן שושקען פון זאַנג.

עפעס פאַרשווינדט און עפעס טוט וויי,
חלומות מיטן זיך מיט וואר.
אי גרינג, אי שווער
אַטעמען זיי איין דעם מאַי
דורך אַראַמאַט פון אַפגעשניטן היי.

ס'צינט זיך אַן א שמערן.
דאָס פאַרנאַכטיק בלוי שלינגט איין דאָס שמילע רויט
פון שלאנקן מאַן וואָס האלט אין ווערן.

די אלפאלפא גראָזן
וויגן זיך אין גרינעם פלאטער
און וועקן אַלץ וואָס ניט דערגרייכט
צום שארפן גרייכן.

ס'שיכורט דער ווינט מיט צווייט אין די בלעטער.
צוויי יונגע קעפּ טראַכטן:
ווי אַזוי קען מען דעם איצט
פאַרכאהאַלטן אויף שפעטער.

פאטום

א גרינער היישעריק
האט שטייף ארומגעכאפט א שלאנקן מאן
און אריינגעמיפט זיך בענקשאפט אין רויטער גלום.
דער מאן האט דעם קאפ אויפן זייט א ווארף געטאן,
געחלשט און אפגעגאנגען מיט בלום.

א קלעטער פלאנץ
האט מיט ווייסע בלימלעך זיך פארקליידט
און פארפלאכטן זיך ארום דעם האלדז פון נאָדל בוים,
וועלכער האט שוין לאנג אזוינס געטרוימט,
די נאָדלען פון בוים האבן געפלאטערט פאר פרייד.

א שטראל פון פרימאָרגן זון
האט זיך געשלייכט פון בלום צו בלום,
ביז ער איז צו צום ראָזן קנאָספּ,
וואָס האט זיך פאר פרייד פון שטראליקן קומען
צעעפנט.

אויף א פייגן בוים
איז געקומען צעפליען א פויגל,
אויסגעזונגען זיין טרוים,
א בליק געוואָרפן צו א רייפער פייג און אוועקגעפלויגן.
האט זיך די פייג צום פויגל געצויגן, געצויגן,
גענומען זיך צום האַרץ, געבענקט,
אלץ מער געוואָרן אָפגעצערט —
ביז דאָס לעבן איז אזוי געוואָרן איר פארשמערט.

אין וואלד מיט דיר

(צו זאהאווא'ן)

געדענקסט דעם וועג
אויף בלעטערדיקן שטעג?

דער פרימארגן האט מיט ווארעמער ליכט געקוואלט
און באלד
זענען מיר אריין אין פארהלומטן אפענעם וואלד,
וואס איז געשטאנען טיף פארכישופט מיט הארבסט.
אין דיין שטים האט געריזלט א פארטייעט בענקען,
דו האסט דערציילט פון עפעס אזוינס
וואס איז אי ווייטיקדיק אי ליב צו געדענקען.
איך האב געהערט, געשוויגן און געטראכט,
אז א מענטש קען פון זיך אליין ניט אנטרינען
און אז ס'נעמט אמאל א גאנצע לעבן לאנג,
ביז מען קען דעם וועג צו זיך אליין געפינען.

דיינע פארלאנגען האבן געברענגט מיט ריין פון סכנה
און שטראליק האט דער וואלד גערוישט אויף דיין פנים.
ברוינע שישקעס

האט אונדז ארונטערגעווארפן דער פיכטן בוים,
מיט ווילדן האניק האט דער ווינט געשמעקט.
דער נאדל-בוים האט איבער אונדזערע קעפ
א שאטן דורך צווייגן צו אונדז געשמרעקט.
בא יעדן פוס פון בוים א הורכע בלעמע
האט געברוינט פארטראכט —
דער קרבן,

וואס די בוימער אין וואלד האבן צום הארבסט געבראכט.

ווי א וואלד-מיידל האסטו אויסגעקוקט
דער וואלד האט אונדז אנגעקוקט מיט א פנים פון פרייד.
ווען מיר האבן נאכאמאל און נאכאמאל
זיך איבערגשריגן מיט דער שטילקייט.

דערשראקענע קלאנגען
האבן אונדז איבערגעקרימט מיט א ווידערקול.

פלוצלינג
האט א פויגל פון א בוים
גענומען זיך פלייסן מיט לידער.
מיט דייע פארברוינטע גלידער
אין דייע קאלירטע קליידער,
האסטו אויסגעקוקט ווי א טרוים.

שפעטער זענען מיר געגאנגען אין שטיבל צוריק —
האט אונדז באגעגנט אן אלטער דעמב,
ער האט געברוינט אין זון
און אין רויטע בלעטער געברענט.

דו האסט אזוי רוישיק געשטיפט און געלאכט,
דער דעמב האט געענטפערט מיט בלעטערפאל שפראך.
ס'האבן אונדז ביזן שוועל באגלייט
דער הארבסטיקער ברוינער שליאך
און די וועווערקע מיט קאשמאנענער פרייד.

פארנאכט באם ים

נאך דעם ווי דאס לעצמע רעשטל טאג
האט דעם האַריוואַנט אין רויטע פלאמען צעפעכערט,
זענען וואַלקנס אַנגעלאָפֿן
און דעם הימל אין אַ גרויען דרימל פאַרשלייערט.

דאָס ליד פֿון ווייטע וועגן,
פֿון זעט אויף קילער ערד אין אַפֿקלאַנג פֿון רעגן,
דאָס ליד פֿון פעלד און וואַלד און בלום
האַבן די וואַלקנס אויסגעזונגען
אַנמקעגן דעם זקן דעם ים,
וואָס האָט זיך איצט אַפֿשר אין טיפֿן פֿאַרדרום,
מיט זילבערנעם שוים
געטריבן, געטריבן,
און אויף דעם זעלבן אַרט געבליבן.

„עראָהער לייק“

א גאַנצן מאַג
שעפּטשעט עפעס דער טייך
א וואַרט א נימדערזאַגטס,
לאַסמישעט שפּילעוודיק דעם ברעג אַרום,
און קערט זיך צו די טיפּן אום.

אַמאָל פּליסט דער טייך אין זיך פאַרבאַרגן.
יעדן פּרימאַרגן
איז מיט אַ חלום אַ שטילן זיין דויער באַנייט.
פאַרנאַכט קוקט ער אזוי גרוילעך
און טראַכט:
וואָס איז דער זין פון די שלאַנקע צעדער,
וואָס זענען באַשוואַירן פון גאַט און ערד
צו כּשופּן דאָ אַרום באַ מיין ברעג,
צו קוקן אויף מיר אזוי פאַרטרוילעך,
און דאָך,
יעדער בױם באַזונדער
ווי אַ שטרענגער שומר היט מיין יעדן טראַט.

צום בארנבוים

מיד
פון געראנגל, פון מעטשנן, פון לידער,
האָב איך געבלאנקעט אין פרימאָרגן זוכן רו,
פאַרבייגעגאַנגען אן אסיענגאַרמן אין א שטילער שעה
און זיך דערפרייט, בארנבוים, מיט דיר
ווי מיט א גוטן ברודער.
דיין מילדקייט, דיין שאַמנדיקע רו,
דיינע צייטיקע פירות,
וואָס הענגען אזוי חנ'עוודיק אַרונטער,
דיין מונטערקייט האָב איך געבענטשט.

בארנבוים,
איך ווייס ניט וואָס אזוינס דו פילסט
איצט,
ווען דו שטייסט אזוי אין צייטיקייט פאַרטראַכט,
ווען דיינע פרוכטן זענען געלאָדן מיט שמראַליקייט, מיט זעט,
און ציען זיך צום באַדן, צום זאַמען
פון וועלכן זיי זענען געקומען.

דיין גוף איז אין שפע פאַרטרונקען,
דו באַרוישסט
אי מיט וואַר, אי מיט חלום,
איצט שפיר איך א קערנדיקן שלום,
און איך ווער אין דיין ליכטיקייט פאַרזונקען.

כ'האב ליב א שטילן וועג

כ'האב ליב א שטילן וועג,
וואס אנמפלעקט זיך ווי א סוד
אין שאַטנס פארנאכטיקע פארשפינט,
און וואהיין ער פירט ווייסט נאָר גאָט.

אין פארנאכטיקן רוים
האָב איך ליב א וועג,
וואָס ציט זיך צו א פעלד ברייט און אָפן —
דאָרט צווישן שטאַלצע זאנגען,
וואָס חלומן גערעמעניש אויף ברויט,
געפין איך א פרישקייט פאר מיין טיפן האָפן.

אויף אן איינזאמען וועג
דורך וואלדיקער שטילקייט —
דאָרט האָב איך ליב צו בלאַנדזשען
אין באבלעטערטער קילקייט,
צוהערן זיך צום ליד,
וואָס ווינט וועקט אויף באַם דעמבענעם בוים
און צו מיינעם אן אלטן טרוים.

אינהאלט:

זייט

5 ————— איך דאנק דיר גאט

מדבר

9	—————	מדבר
11	—————	מדבר הלומט
12	—————	פאר וואָס לאַקסטו מיר אזוי מדבר
14	—————	זונפארגאנג אין מדבר
16	—————	דער בוים אין גאטדינסט
17	—————	ריז פון מדבר
18	—————	וואַטער־דאָרן
19	—————	פאַלמען אין קאטשעלא טאָל
20	—————	קאקטוס

אימפרעסיעס

25	—————	גייט אָפּ אַ שיף פון ברעג
26	—————	רייד פון אַ חבר
27	—————	אין קאבאריי
28	—————	ביים האַפן
29	—————	לעבנס אויף אַ האָר
30	—————	בלינד
31	—————	אין שלאָף
32	—————	אינזאמקייט צוזאַמען
33	—————	צו ה. ליוויק'ן
35	—————	צו א. ליעסין'ן
37	—————	צו ה. רויזענבלאַט'ן
39	—————	מאָנאָ־ליזאַ
40	—————	נאַנעס
41	—————	שוועסטער באַרמהארציקע

שניט-צייט

47 ————— שניט - צייט

48 ————— זאנגען

50 ————— אימפרעסיעס

52 ————— מאי

54 ————— צוויי וואסער לייעס

55 ————— כ'האב ליב דעם פרילינג

56 ————— א פידל וויינט אריין אין דער שטילקייט

57 ————— אלץ וואס פארגייט

58 ————— אקטאבער

59 ————— זונפארגאנג

60 ————— דארפיש

61 ————— וועגן

דינע פערדים

67 ————— אין פרישקייט פון ליד

68 ————— צום טאטן

69 ————— צו מיין זון פון צוואנציק יאָר

70 ————— ארום דער וואָלגא

72 ————— באַ דיר קאָלפּאָרניע

75 ————— פון אַ בריף

77 ————— ליד פון עלנט

79 ————— ערניץ ווייט

81 ————— אויף היימישע סטעפעס פאָראַליער

קאליפארניע

86	-----	מאראנצן
88	-----	בעז
90	-----	מאנגאליע
91	-----	פאלקעס
92	-----	פאפוס
93	-----	מאראנצן
94	-----	אוונט אין דאָרף
96	-----	הארבסטיקער וואַלד
98	-----	פירות אויף מין טיש
99	-----	נאכט - בלום
100	-----	מאלבערי בוש
101	-----	פאטום
102	-----	אין וואַלד מיט דיר
104	-----	פארנאכט באַם ים
105	-----	„עראָהער לייק“
106	-----	צום באַרנבוים
107	-----	כ'האַב ליב אַ שטילן וועג

